

IMDi Indre Østs nominasjon til Bosettingsprisen 2015: Lillehammer kommune

IMDi Indre Øst har valgt å nominere Lillehammer kommune til Bosettingsprisen 2015.

Lillehammer kommune har i flere år jobbet systematisk og målrettet med bosettings og integrering av flyktninger og deres familiegjenforente. Dette er en kommune som tenker nytt, og deler gjerne sine erfaringer og god praksis med andre kommuner i regionen.

Arbeid med bosetting av flyktninger

Lillehammer har vært en stabil og stødig bosettingskommune, og har lang erfaring med mottak av flyktninger og dere familiegjenforente. Kommunen har evne til omstilling og tar sitt samfunnsansvar på alvor. I løpet av 6 siste måneder i 2015 økte kommunen bosettingsvolumet med 30 % - etter oppfordring fra regjeringen vedtok kommunestyret om å øke antall vedtaks plasser for 2015 fra 45 til 60. Til sammen 67 personer ble nye Lillehamringer i 2015, og majoriteten av de (46) er enslige flyktninger.

Økning i bosettingsvolumet har vært mulig takket være kommunens systematisk og målrettet boligsosialt arbeid – fra tjenestemottaker til aktiv og deltakende innbygger:

- aktivt bruk av det private boligmarkedet i arbeidet med bosettings av flyktninger, der kommunen kobler aktuelle kandidater for bosetting med huseiere:
 - o I 2015 ble minst 25 flyktninger bosatt via private husleiekontrakter. I 2016 er målet å få til minst 50 bosettinger der flyktninger selv skaffer seg bolig i kommunen
 - o Kommunen har etablert et stort kontaktnettverk av private utleiery (både utleiefirmaer og private personer som leier ut sin eiendom). Kontakt med utleiery innebærer også informasjons- og veiledningsarbeid fra kommunens side: formidling av info om hvem som bosettes i kommuner (nasjonalitet, familiesammensetting, alder, osv), og veiledning om utleier-leietaker forhold mellom flyktninger og utleieren
 - o kommunen erfarer at det er mer integreringsfremmede å bosette flyktninger via private husleiekontrakter: flyktningene får etablert en relasjon til lokale aktører fra dag en, og viser mer ansvar ved å følge opp rutiner og regler som de private utleiery har
- kommunale boliger brukes til bosetting av familier samt bosetting av f. eks. enslige i bofellesskap som selv har vanskeligheter med å skaffe seg privat bolig i kommunen
- Ordningen med bolighjelpen er en del av kommunens ordinære drift: flyktninger får veiledning og bistand til å kjøpe egne boliger
 - o siden ordningen ble etablert i 2013 har nærmest 20 husstander blitt boligeiere
 - o I de fleste tilfellene er det familier som kjøper boliger, derfor er det grei turnover av kommunale leiligheter som passer til bosetting av familier.
 - o Nylig har to somaliske familier kjøpt seg egen bolig/ leilighet, og kommunen håper at flere innbyggere med Somalia som opprinnelsesland vil følge familienes eksempel
- En av suksessfaktorene i kommunens boligsosialt arbeid handler om strategisk organisering av boligsosialt arbeid rettet mot flyktninger samt godt motivasjonsarbeid
 - o Lillehammer kommune har ansatt en bolingeniør som også har vært bosettingsansvarlig i flyktningetjenesten gjennom flere år.
 - o Ingeniøren er godt kjent i flyktningmiljøet og har en positiv rolle der fra før, samtidig som han har god kjennskap til det private utleiemarkedet og dets aktører. At han

nyter stor tillit hos både flyktninger og utleiery gjør det enklere å komme i posisjon til å drive veiledning og motivasjonsarbeid.

Arbeid med kvalifisering av flyktninger og deres familiegjenforente

Lillehammer kommune har de siste årene jobbet systematisk og målrettet med utvikling av arbeidsrettede opplæringsløp for kommunens innbyggere med innvandrerbakgrunn. Bakgrunnen for satsingen er oppdrag fra rådmann om å øke andel deltakere som går ut i arbeid eller utdanning etter endt introduksjonsprogram, samt kommunens analyse av de kvalifiseringstiltakene som Lillehammer har gjennomført.

Kommunen har utarbeidet sin egen modell for kvalifisering av flyktninger med lav eller ingen utdanningsbakgrunn til arbeid, modellen har blitt kjent for mange kommuner i både Oppland og utenfor fylkets grenser. Lillehammer Læringscenter har vært en sentral aktør i arbeidet med å utvikle praksisbasert norskopplæring og arbeidsrettede kvalifiseringsløp. Senteret samarbeider tett med Nav Lillehammer og en rekke kommunale og private arbeidsgivere.

En viktig del av arbeidet med å tilby flere deltakere arbeidsrettede kvalifiseringsløp har vært endring av holdninger blant både personalet ved læringscenteret og elever/ flyktninger selv. Leder ved Lillehammer Læringscenter har bla brukt Læreplanen for å få til felles forståelse blant senterets personalet om hovedmålet med kvalifisering av innvandrere og viktigheten av å gå fra teoretisk språkopplæring i skolens vegger til opplæring ute i arbeidslivet.

Kommunen v har jobbet systematisk med følgende tiltak:

- Utvikle gode avtaler om praksisplasser med private og offentlige arbeidsgivere i regionen
- Relasjonsbygging med arbeidsgivere, mål:
 - o Bruk av praksisplasser som på sikt gir deltakere muligheter for ansettelse
 - o Ansatte ved den aktuelle bedriften ser samfunnsoppdraget ved å ha innvandrerpraktikanter og ønsker å bidra til kvalifiseringer av introprogramdeltakere
- Språkopplæring på arbeid/ praksisplass – arbeidsrettet norskundervisning
- Til arbeid med oppfølging av deltakere ute i arbeidspraksis ansettes det fagpersoner som har en annen fagkompetanse enn undervisning, og med en annen arbeidsavtale enn lærere
- Lengre tid i kvalifiseringsprogrammet for de deltakerne som har behov for det

Endringer i arbeidet med opplæring i norsk som fremmedspråk har muliggjort en bedre kommunikasjon mellom Læringscenteret, Nav Lillehammer og arbeidsgivere, der alle samarbeidsparter nå snakker samme språk og har et felles mål – kvalifisering til arbeid. Det har også medført at det er mye enklere å finne gode løsninger (f.eks når tiden i introduksjonsprogrammet blir for kort for noen av deltakerne, eller når det er behov for å etablere kontakt med nye arbeidsplasser). Og sist men ikke minst, har endringer i gjennomføring av norskopplæring gjort det enklere å anerkjenne programdeltakere for det de er og bruke deres medbrakte erfaringer og kunnskap i kvalifiseringen.